

UČEBNÉ OSNOVY

<i>Názov predmetu</i>	Výtvarná výchova
<i>Vzdelávacia oblasť</i>	Umenie a kultúra
<i>Ročník</i>	5. – 9.roč.
<i>Názov ŠVP</i>	Štátny vzdelávací program 1. stupňa základnej školy v Slovenskej republike
<i>Názov ŠkVP</i>	Škola pre každého, škola pre všetkých
<i>Stupeň vzdelania</i>	ISCED 2
<i>Forma štúdia</i>	denná
<i>Vyučovacia jazyk</i>	slovenský

Rozsah vyučovania predmetu						
Ročník		5.	6.	7.	8.	9.
Hodinová dotácia	týždenne	1	1	1	1	1
	ročne	33	33	33	33	33

1. Charakteristika predmetu

Výtvarná výchova je predmet, na ktorom žiaci prostredníctvom výtvarných činností spoznávajú vyjadrovacie prostriedky vizuálnych umení (kresby, maľby, plastiky, fotografie, dizajnu, architektúry, videa a filmu). Všetky ostatné didaktické formy ako používanie učebnice, edukačných materiálov, premietanie filmov a podobne sú len doplnkovými aktivitami (v rámci motivácie alebo následných ukážok, diskusií).

Ťažiskom je práca žiakov s výtvarnými materiálmi, technikami a nástrojmi (od ceruzky až po fotoaparát a počítač). Zahŕňa tvorbu od vymyslenia nápadu (čo chcú žiaci vytvoriť), cez nachádzanie formy (ako to vyjadriť), až po realizáciu (schopnosť previesť nápad a formu v materiáli prostredníctvom výtvarnej techniky). Prostredníctvom tohto procesu sa jednak zvyšuje gramotnosť žiakov – schopnosť rozumieť vizuálnym znakom na základe vlastnej skúsenosti, jednak sú uvádzaní do znalosti rôznych foriem súčasnej vizuálnej kultúry i kultúrnej tradície. Žiaci touto formou získavajú dôležité kompetencie porozumenia reklame, filmu a videu, dizajnu, architektúre; fotografiám obrazom a objektom, ktoré ich obklopujú a vytvárajú ich „obraz sveta“.

2. Ciele predmetu

HLAVNÝ CIEĽ PREDMETU

Žiaci sú prostredníctvom aktívnych činností uvádzaní do vizuálnej kultúry a komunikácie – na úrovni poznania i vlastného vyjadrovania.

CIELE PREDMETU

Žiaci

- spoznávajú vyjadrovacie prostriedky vizuálnych umení – výtvarného umenia, fotografie, dizajnu, architektúry, videa a filmu, rozumejú im a získavajú základnú gramotnosť v ich používaní,
- rozvíjajú si pozorovacie schopnosti, schopnosti reagovať na vizuálne podnety a výtvarne ich spracovávať,
- rozvíjajú tvorbu vlastných myšlienkových konceptov a ich formálnu a technickú realizáciu,
- spoznajú a slovne pomenujú (výraz), formu, námet umeleckých diel a svoj zážitok z nich výtvarne interpretujú,
- poznávajú vybrané typické diela vizuálnej kultúry, reprezentujúce smery moderného a súčasného umenia a historické slohy,
- osvojujú si primerané kultúrne postoje, názory a hodnotové kritériá; cez zážitky aktívneho vyjadrovania a vnímania umeleckých diel sú uvádzaní do poznávania hodnôt umenia a kultúry – vo vzťahu k tradícií a na úrovni aktuálneho myslenia a interpretácie.

3.VZDELÁVACÍ ŠTANDARD PREDMETU

VZDELÁVACÍ ŠTANDARD

Výtvarné vyjadrovacie prostriedky

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 5. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ použiť výrazové možnosti rôznych kvalít čiar, tvarov, plôch – povrchov, farieb a farebných kombinácií, ✓ usporiadať rôzne prvky do kompozície. 	<p>pozitív a negatív na ploche – šablóny z obrysového tvaru (figúra, predmet)</p> <p>dynamické zobrazenie pohybu opakovaním obrysového tvaru</p> <p>pozitív a negatív v priestorovom tvare: otláčanie predmetov do mäkkej modelovacej hmoty (figuratívna alebo abstraktná kompozícia) – odlievanie do sadry</p>

Možnosti zobrazovania videného sveta

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 5. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ nakresliť približné tvary a proporcie pozorovaných predmetov, ✓ vymodelovať približný tvar videného predmetu. 	<p>základné proporcie predmetov</p> <p>analytické pozorovanie predmetov (celok a časti)</p> <p>kreslenie predmetu podľa videnej skutočnosti (základy geometrickej výstavby proporcií); vyjadrenie približného tvaru a modelácie tieňovaním, šrafovaním, lavírovaním</p> <p>modelovanie tvaru predmetu podľa videnej skutočnosti s dôrazom na základy výstavby proporcií (budovaných od geometrických tvarov k približnej modelácii predmetu), viacpohľadovosť plastického tvaru</p>

Podnety moderného a súčasného výtvarného umenia

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 5. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ použiť geometrizáciu tvarov (v maľbe, alt. v kresbe zátišia, krajiny alebo portrétu), ✓ vytvoriť fantastickú kompozíciu skladaním rozmanitých tvarov, ✓ slovne opísať kubistické dielo, ✓ slovne opísať surrealistické dielo. 	<p>geometrizácia tvarov predmetov (napr. zátišie)</p> <p>kompozícia (obraz) z takto „rozložených“ predmetov – kubistický princíp</p> <p>fantastické kombinácie tvarov (napr. častí predmetov, ľudských a zvieracích postáv ...)</p> <p>surrealistické umenie</p> <p>kubistické umenie</p> <p>porovnanie zobrazujúceho a nezobrazujúceho (abstraktného) umenia</p>

Výtvarné činnosti inšpirované dejinami umenia

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 5. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ pomenovať typické prvky mozaiky, ✓ tvorivo použiť (transformovať) princíp mozaiky. 	<p>mozaika (z papiera alebo rôznych materiálov) alebo maľba (vlastný motív žiaka, formálna inšpirácia z dejín umenia)</p> <p>umenie neskorej antiky – mozaiky</p> <p>byzantské umenie – ikony</p> <p>uvedenie do dobovej situácie – príbeh umelca neskorej antiky (Byzancie), ranokresťanské umenie</p>

Škola v galérii

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 5. ročníka základnej školy vie/dokáže: <ul style="list-style-type: none">✓ vymenovať typické znaky vybraných druhov umenia,✓ vymenovať druhy výtvarného umenia.	výtvarná interpretácia vybraného umeleckého diela podľa videnej reprodukcie (alebo diela v galérii) výtvarné dielo (o rozmeroch, autorovi, dobe vzniku, technike, námete) orientácia v galérii (príp. virtuálnej galérii) – vyhľadávanie diel, ich slovná interpretácia možnosti prezentácie umenia: galéria, múzeum, výstava, vernisáž, knihy a časopisy o umení druhy výtvarného prejavu: obraz, socha, grafika, objekt, inštalácia

Podnety architektúry

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 5. ročníka základnej školy vie/dokáže: <ul style="list-style-type: none">✓ charakterizovať exteriér a interiér v architektúre,✓ výtvarne vyjadriť vlastnú predstavu ľubovoľného architektonického priestoru.	odvodzovanie priestoru od postavy človeka a jeho pohybov v ňom – tvorba priestorových modelov odrážajúcich tvar alebo funkciu napr. proporcií postavy, pohybov, polôh tela pri rôznych činnostiach modely „schránok“ na bývanie, na pohyb pre človeka alebo pre živočíchov návrh zariadenia vlastného priestoru (napr. brlôžtek, jaskyňa, hniezdo, nora, detská izba, karavan, trieda, spálňa) exteriér a interiér

Podnety fotografie

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 5. ročníka základnej školy vie/dokáže: <ul style="list-style-type: none">✓ poznať základné úkony fotografovania s digitálnym fotoaparátom (záber – rámovanie, približovanie – vzdďalovanie, uloženie fotografie),✓ využiť poznatky o výtvarných vyjadrovacích prostriedkoch pri fotografovaní.	základy práce s digitálnym fotoaparátom fotografia (digitálna) hľadanie záberu – výsek (rámovanie) pohľadu na skutočnosť, rôzne výseky rovnakého námetu v hľadáčiku (napr. drobné predmety) rôzne možnosti pohľadu na predmet (motív) - celok a detail hry s približovaním (zoomom) rovnaký námet s rôznou expozíciou režim makro uloženie a základné operácie s fotografiou v počítači vznik fotografie

Podnety videa a filmu

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 5. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ poznať základné úkony pri nakrúcaní videa.	záber (kompaktný digitálny fotoaparát alebo mobilný telefón, videokamera) veľkosť, kompozícia a dĺžka záberu, uhol pohľadu, osvetlenie, farebné naladenie voľba témy, výber/priprava scény a aktérov, vyjadrenie miesta spájanie záberov a obrazov (sekvencia, statický záber), plynutie času základné pojmy a ich praktické ozrejmienie, prostredníctvom výtvarných činností informácie o vzniku filmu (ukážky prvých filmov)

Elektronické médiá

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 5. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ vytvoriť jednoduchú animáciu pomocou pečiatok alebo vlastnej kresby, ✓ naskenovať vlastnú kresbu (maľbu) predmet, alebo časť tela.	animácia (digitálne pečiatky, nástroj priesvitka, fázy animácie pomocou digitálnej pečiatky, vytváranie a úprava fáz animácie, kompozícia v animácii, čas v animácii, uloženie animácie) pohyby a procesy v animovanej kresbe (lineárna animovaná kresba, kolorovaná lineárna animovaná kresba) skenovanie a uloženie naskenovaného obrázka nástroje v počítačovom programe

Podnety dizajnu

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 5. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ vytvoriť jednoduché znaky, ✓ slovné opísať významy použitých znakov.	zásady tvorby, znaku a značky návrh loga, značky, (pre udalosť, firmu, klub, obec, výrobok), alebo návrh ex libris pre svoje knihy (možnosti zapojenia písmena, ornamentu, geometrického tvaru, vymysleného znaku) alternatívne návrh obalu (škatule) na konkrétny predmet s použitím loga, značky

Tradiície a podnety remesiel

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 5. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ modelovať nádoby podľa vlastného návrhu, ✓ vytvoriť ornamente s tradičnými prvkami, ✓ navrhnuť svojské ornamente.	výtvarné reakcie (inšpirácie, interpretácie, kombinácie) na rôzne typy regionálnych ornamentov alebo ornamentov rôznych kultúr aplikácia a aktualizácia navrhnutého ornamentu (napr. na súčasný úžitkový predmet, časť odevu, žiakom vymodelovaný predmet) podnety hrnčiarstva návrh a modelovanie nádoby (príp. novotvaru), z mäkkej modelovacej hmoty použitie rôznych spôsobov povrchovej úpravy (napr. vlys, špagátová technika, vryp) možnosti farebnej úpravy a aplikácie dekoru/ornamentu možnosti odrôtovania tvaru mäkkým drôtom stručná história hrnčiarstva a drotárstva

Synestetické podnety

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 5. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ vytvoriť svojský zápis hudby.	grafická partitúra: zápis hudby (do notovej osnovy alebo do vlastného vymysleného systému) prostredníctvom zobrazovacích znakov, vlastných grafických symbolov, geometrických tvarov, koláže, asambláže z predmetov... (dôraz na význam, tvar znakov, ich farbu, ich umiestnenie) pokus o zvukovú interpretáciu

Podnety poznávania sveta

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 5. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ výtvarne zareagovať na témy dejepisu alebo zemepisu.	výtvarné hry s problematikou dejepisu a /alebo zemepisu (napr. mapa/cestovný poriadok/orientačná schéma svojej biografie – dejepisu svojho života alebo života predkov, symboly pre jednotlivé udalosti; alebo trojrozmerné zobrazenie historickej udalosti – možnosť kolektívnej práce) reflexia dobového dizajnu, módy, dopravných prostriedkov (napr. doby mladosti svojich rodičov, starých rodičov, prastarých rodičov – podľa ukážok)

Výtvarné vyjadrovacie prostriedky

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 6. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ kresbou vyjadriť základné vzťahy predmetov v priestore, ✓ vyjadriť vzťahy farieb v priestore pri zobrazovaní exteriéru (krajiny).	mierka a proporčné vzťahy operácie s mierkou zobrazovania: zmenšovanie – zväčšovanie, vzdďaľovanie – približovanie pozorovanie vzťahov podľa skutočnosti operácie s proporciami: približný pomer častí videnej a kreslenej predlohy farebné budovanie priestoru v obraze: blízkosť a vzdialenosť

Možnosti zobrazovania videneho sveta

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 6. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ vyjadriť približné proporcie pri kreslení postavy, ✓ vyjadriť približné proporcie pri modelovaní postavy.	proporcie postavy (človek, zviera) analytické pozorovanie postavy kreslenie postavy podľa videnej skutočnosti (základy geometrickej výstavby proporcií, pohybu) modelovanie postavy podľa videnej skutočnosti (základy geometrickej výstavby proporcií, častí vo vzťahu k celku, pohybu)

Podnety moderného a súčasného výtvarného umenia

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 6. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ rozpoznať princípy op-artu a kinetického umenia, ✓ nachádzať súvislosti a rozdiely medzi rôznymi umeleckými štýlmi.	op-art: inšpirácia vybraným princípom op-artovej tvorby (mihotavý efekt, ilúzia priestorovosti, svetelný a farebný kontrast, séria, mriežka...) kinetické umenie: jednoduchý kinetický objekt optické klamy, ilúzie a dvojznačné zobrazenia

Výtvarné činnosti inšpirované dejinami umenia

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 6. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ rozpoznať typické znaky gotického umenia a architektúry, ✓ tvorivo použiť (transformovať) historický motív.	gotické umenie a architektúra (katedrála, hrad, odev) uvedenie do dobovej situácie – hra na umelca gotiky výtvarná interpretácia dobovej výtvarnej formy (napr. vitráž z papiera alebo rôznych materiálov – vlastný motív žiaka, alebo knižná iluminácia, návrh gotického rytierskeho brnenia, odevu a pod.)

Škola v galérii

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 6. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ slovné interpretovať subjektívny dojem zo zmyslového (synestetického) vnímania umeleckého diela.	vnímanie výtvarného diela (v galérii alebo podľa reprodukcie) – reakcie rôznych zmyslových modalít; obraz pre päť zmyslov (vcítanie sa do diela na základe jeho pozorovania; priradovanie chuti, vône, zvuku a hmatového pocitu – farbe, tvaru, povrchu, svetlosti, motívu) interpretácia vybraného výtvarného diela na základe synestetického vnímania (napr. čo zobrazuje abstraktné umenie?)

Podnety architektúry

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 6. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ rozlíšiť prvky a funkcie častí zástavby mesta alebo dediny, ✓ vytvoriť jednoduchý plán usporiadania urbánneho celku (mesto, dedina, osada, časť) podľa svojej predstavy.	urbanizmus: nadhľad, pôdorys, plán plán mesta (dediny), štruktúra zón, doprava, uzly; vzájomné vzťahy, vzťah ku krajine porovnanie: mesto a dedina fantastické priestory, fantastické funkcie, utópia

Podnety fotografie

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 6. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ nafotografovať inscenovanú situáciu, ✓ využiť poznatky o výtvarných vyjadrovacích prostriedkoch pri fotografovaní.	inscenovaná fotografia práca s materiálmi – príprava inscenovaného prostredia (inštalácie), fotogenického terénu (napr. z papiera, plastelíny, rôznych priehľadných a polopriehľadných materiálov), využitie povrchov (textúr), umiestnenie predmetu v inscenácii osvetlenie, nasvietenie s farebným svetlom fotografovanie s rôznymi uhlov pohľadu – celok, detail

Podnety videa a filmu

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 6. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ pomenovať vzťah obrazu a zvuku vo videu alebo vo filme z hľadiska výrazu.	vzťah obrazu a zvuku vo videu a filme ozvučenie krátkej ukážky (experimentovanie s ozvučením s použitím vybraného obrazu a zvuku v počítačovom programe) hudba, hlas a ruchy

Elektronické médiá

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 6. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ vytvoriť koláže z vlastných digitálnych kresieb, fotografií, malieb, alebo písma, ✓ vytvoriť varianty digitálneho obrazu pomocou operácií v počítačovom programe.	digitálna úprava farieb obrazu digitálna úprava svetlosti, sýtosti, kontrastu farieb; rozostrenie, zaostrenie, voľná transformácia digitálne filtre, farebné filtre, krivky farieb digitálna obrazová koláž/koláž z obrazu a písma

Podnety dizajnu

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 6. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ navrhnuť odevy alebo doplnky podľa svojich predstáv.	odevný dizajn odev, časť odevu, doplnok história odievania odevný dizajn

Tradície a podnety remesiel

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 6. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ tvorivo variovať tradičnú techniku.	podnety košíkárstva pletenie objektu z prútov (napr. papier, kartón, bužirka, drôt, drevo...) výtvarné reakcie na tradičné formy (architektúry odevov, jedál, zvykov...)

Synestetické podnety

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 6. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ použiť zvukové vlastnosti materiálov a objektov.	objekt vydávajúci zvuk – hudobno-vizuálny nástroj, ozvučené povrchy (textúry: napr. vrúbkovaný papier, plech...) zvuková perormancia s vlastnými zvukovými objektmi (nástrojmi vydávajúcimi zvuky, ruchy, šumy) zvukové objekty, autorské a hudobné nástroje

Podnety poznávania sveta

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 6. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ výtvarne reagovať na témy biológie.	podnety biológie: výtvarné interpretácie prírodných štruktúr (napr. makrosnímky rastlinných a živočíšnych tkanív, minerálov, pozorovanie mikroskopom, röntgenové snímky, snímky geologických vrstiev, kryštálov, tepelné snímky povrchu Zeme, kozmické snímky, pozorovaná štruktúra listov ...)

Výtvarné vyjadrovacie prostriedky

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 7. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ vytvoriť rôzne typy kompozície zo zvolených prvkov. 	<p>poriadok a chaos – usporadúvanie prvkov v kompozícii</p> <p>náhodná a konštruovaná zostava kompozícia</p> <p>symetrické – asymetrické usporiadanie, rytmus – arytmiá, zámerná – náhodná kompozícia (automatizmus, improvizácia, neporiadok), geometrická a lyrická abstrakcia, akčná maľba</p>

Možnosti zobrazovania viditeľného sveta

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 7. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ zobrazí jednoduché priestorové vzťahy v perspektíve. 	<p>zobrazovanie priestoru</p> <p>lineárna perspektíva</p> <p>pozorovanie a konštrukcia</p> <p>interiér</p> <p>zobrazenie architektonického tvaru v krajine – exteriér</p> <p>lineárna kresba</p> <p>kolorovanie</p> <p>renesančné zobrazenia perspektívy(F. Brunelleschi, Massacio, P. della Francesca, L.da Vinci...)</p>

Podnety výtvarného umenia

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 7. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ rozpoznať podstatné znaky umenia pop-artu, ✓ pomenovať súvislosti a rozdiely medzi vybranými umeleckými štýlmi. 	<p>dadaizmus a pop-art (obrazy, objekty, asambláže)</p> <p>dadaistický text, dadaistický objekt</p> <p>ready-made - kompozícia z nájdeného predmetu</p> <p>pop-art – výtvarné hry s reklamou(ikonografia každodennosti, masmédií, reklamy), zväčšeninou, zmnožením, materiálou zmenou(napríklad mäkká plastika)</p> <p>nový realizmus (dekoláž, konkrétna poézia, kompresia, akumulácia...)</p>

Výtvarné činnosti inšpirované dejinami umenia

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 7. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ poznať typické znaky renesančného maliarstva, sochárstva a architektúry, ✓ rozpoznať typické prvky vybraných umeleckých slohov – ich súvislosti a rozdiely. 	<p>renesančné umenie (maliarstvo, sochárstvo, technické návrhy, architektúra)</p> <p>výtvarné reakcie žiakov (napr. renesančná móda, doplnky, stroje, stavby...)</p> <p>uvedenie do dobovej situácie – príbeh renesančného umelca</p>

Škola v galérii

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 7. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ sloвне a výtvarne interpretovať videné výtvarné dielo.	slovo a obraz (porovnanie slovného opisu a zobrazenia toho istého motívu) výtvarná interpretácia umeleckého diela podľa slovného opisu inej osoby a podľa vlastného videnia diela v galérii (alebo reprodukcie) vlastný opis (námetu, témy, príbehu výtvarného diela v galérii - na reprodukciu)

Podnety architektúry

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 7. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ rozlíšiť charakteristické funkcie architektonického priestoru, ✓ rozlíšiť výraz architektonického priestoru, ✓ nakresliť návrh architektúry vybraného typu.	návrhy architektúr s rôznou funkciou a účelom charakteristika členenia, tvaru a výrazu funkcie architektonického priestoru: priestor pre sústredenie, učenie sa, výtvarné činnosti, pohyb, odpočinok ...; spoločný a súkromný priestor, sviatočný (posvätný) a všedný priestor, vonkajší a vnútorný priestor výraz architektonického priestoru:(napr. stiesnený, smutný, chladný, intímny, príjemný, veľkolepý, slávnostný, veselý...) typy architektonických priestorov

Podnety fotografie

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 7. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ použiť pri fotografovaní vhodnú expozíciu a režim.	fotografovanie krajiny, premeny denného svetla formát, výrez, približovanie, detail a celok ukážky krajinárskej fotografie

Podnety videa a filmu

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 7. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ pripraviť krátky scenár a storybord videa.	scenár, príprava videa, klipu (námet, akcia, dej) rozkreslenie kľúčových scén – storybord návrh postáv (výzor, kostým) návrh filmovej scény, kostýmu ku scenáru

Elektronické médiá

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 7. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ nakresliť telesá v 3D programe, ✓ vytvoriť vlastnú kompozíciu spájaním 3D telies v grafickom programe.	telesá v 3D programe (nástroje, Rectangle, Circle, Move, Copy, Push/Pull, Select, Line, Arc, Eraser, Zoom, PaintBucket) kompozície z kvádrov, kociek a valcov, alebo architektúra kopírovanie, spájanie, telies vyfarbovanie telies a priradovanie textúr ukladanie modelov do formátu skp export do formátu jpg

Podnety dizajnu

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 7. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ navrhnuť tvar úžitkového predmetu.	návrh dizajnu výrobku (napr. automobil, bicykel, domáci spotrebič, počítač, športové náradie ...) tvar vo vzťahu k funkčnosti a vizuálnej zaujímavosti dizajn výrobkov a transportdizajn (dizajn dopravných prostriedkov)

Tradičie a podnety remesiel

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 7. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ výtvarne interpretovať vybrané typické zvyky alebo pamiatky svojho regiónu.	legendy a história regiónu (obce, sociálnej skupiny) pamiatky regiónu a ich príbehy miestne zvyky miestne remeselné tradície, ich história výtvarná interpretácia regionálnych legiend, histórie, pamiatok, remeselných tradícií

Synestetické podnety

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 7. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ výtvarne vyjadriť subjektívnu vizuálnu predstavu chuťového vnemu.	vyjadrenie chutí výtvarnými prostriedkami (zobrazujúcim alebo abstraktným spôsobom) koreniny, bylinky, čaje, jedlá a ich farebné (tvarové, materiálové, gestické ...) vyjadrenie

Podnety poznávania sveta

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 7. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ vytvoriť grafické znázornenie gramatických pojmov alebo vzťahov, ✓ porovnávať súvislosti, vzájomné vzťahy medzi výtvarnými znakmi (zobrazeniami) a slovami.	výtvarné interpretácie gramatických tvarov (napr. slovných druhov, vetných členov, homoným, synonym, opozít ...) priradovanie výtvarných znakov ku slovám vizuálna poézia(náhrada slov grafickými znakmi, obrazmi, fotografiami, prírodninami alebo objektmi alt. predmetmi) <i>pozn. téma súvisí s tematickými celkami: podnety výtvarného umenia (dadaizmus)</i>

Výtvarné vyjadrovacie prostriedky

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 8. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ štylizovať motív.	transformácia vybraného motívu do niekoľkých tvarových štýlov (napr. geometrizácia, znejasnenie, vyskladanie z iných tvarov, redukcia na obrysy, vyjadrenie linkou, bodmi, vyjadrenie plasticity ...)

Možnosti zobrazovania videného sveta

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 8. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ zobrazí charakteristický výraz rôznych emócií prostredníctvom portrétu (karikatúry).	zobrazovanie výrazu tváre karikatúra podľa fotografických portrétov (prepojené s tematickým radom podnety fotografie) subjektívne transformovanie videnej reality, nadsadenie a štylizácia foriem umocňujúca výraz expresionistické portréty, výrazové hlavy

Podnety moderného a súčasného výtvarného umenia

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 8. ročníka základnej školy vie/dokáže: <ul style="list-style-type: none">✓ vymenovať podstatné znaky umenia inštalácie,✓ predviesť performanciu na vlastnú tému.	umenie inštalácie: inštalácia (alebo: pre konkrétny priestor/z konkrétnych predmetov/z vytvorených rekvizít/z prírodnín...), fotodokumentácia umenie performance a happeningu : performance (samostatná – symbolika gesta, postoja, pohybu); happening (skupinový; napr. zorganizovaný nevšedný zážitok)

Výtvarné činnosti inšpirované dejinami umenia

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 8. ročníka základnej školy vie/dokáže: <ul style="list-style-type: none">✓ rozpoznať typické znaky barokového maliarstva, sochárstva a architektúry.	barokové umenie (barokové maliarstvo, sochárstvo, architektúra, odievanie, typografia ...) výtvarné reakcie žiakov na vybraný barokový artefakt

Škola v galérii

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 8. ročníka základnej školy vie/dokáže: <ul style="list-style-type: none">✓ diskutovať o videnej výstave, alebo prehliadke virtuálneho múzea na internete.	umenie v galérii, rozdiel medzi múzeom umenia a výstavou krátka slovná (písomná) reflexia („recenzia“) výstavy alebo virtuálnej galérie časopisy o súčasnom umení/dizajne/architektúre

Podnety architektúry

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 8. ročníka základnej školy vie/dokáže: <ul style="list-style-type: none">✓ rozlíšiť funkcie a výraz interiéru a exteriéru,✓ navrhnuť vonkajší a vnútorný priestor ľubovoľnej stavby.	interiér a exteriér (špecifiká a vzájomné vzťahy) výraz a funkcie vnútorného a vonkajšieho priestoru tvoroslovie a materiály návrh vnútorného a vonkajšieho usporiadania vybraného typu architektúry

Podnety fotografie

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 8. ročníka základnej školy vie/dokáže: <ul style="list-style-type: none">✓ rozlišovať rôzne spôsoby komponovania portrétu.	fotografovanie portrétu (osvetlenie, výraz, formát, výrez, profil, trištvrte profil, en face, pohľad, nadhľad) portrétna fotografia <i>pozn. prepojenie s tematickým celkom: zobrazovanie skutočnosti</i>

Podnety videa a filmu

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 8. ročníka základnej školy vie/dokáže: <ul style="list-style-type: none">✓ rozlišovať základné filmové žánre.	video a film – spoločné znaky a rozdiely žánre filmu (dokument, komédia, horor, detektívka, sci-fi, seriál ...) charakteristické znaky jednotlivých žánrov napodobnenie vybraného žánru (napr. na úrovni scenára, storyboardu, krátkého videa), alebo zostrih klipu z ukážky vybraných žánrov <i>pozn.: možnosť prepojenia s tematickým celkom: elektronické médiá</i>

Elektronické médiá

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 8. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ poznať zásady strihania videa. 	<p>zostrih – montáž z častí (krátkych ukážok) filmov (napr. stiahnutých z portálu youtube) alebo z vlastných videozáberov</p> <p>strihanie, výber častí, spájanie, inštalácia zvuku</p> <p>výber hudby/zvuku, ruchu k danej scéne (napr. z internetových zdrojov)</p> <p>– spájanie obrazu a zvuku v počítačovom programe</p> <p><i>pozn. možnosť prepojenia s tematickým celkom: podnety filmu a videa</i></p>

Podnety dizajnu

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 8. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ zhotoviť jednoduchý reklamný produkt, ✓ objasniť zámery reklamy. 	<p>reklama</p> <p>vybraná forma reklamného dizajnu: návrh(plagát, reklamný nápis, banner, billboard, svetelná reklama, reklamný predmet...)</p> <p>návrh a zalomenie reklamného sloganu, textu, plagátu (billboardu) – vzťah obrazu a textu</p> <p>reklama na vlastný produkt (napríklad výrobok, dizajn...) alebo akciu/event/koncert/športové podujatie/školský večierok...</p> <p>tvorba reklamnej kampane</p> <p>reklamný dizajn</p> <p><i>pozn. možnosť prepojiť s predmetom informatika</i></p>

Tradície a podnety remesiel

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 8. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ poznať tradície svojho prostredia, ✓ výtvarne interpretovať typický podnet svojho sociálneho (rodinného) prostredia. 	<p>tradície a súčasnosť</p> <p>charakteristické prvky (tradície, zvyky, slávnosti, jedlá ...) vlastnej rodiny (sociálnej skupiny)</p> <p>charakteristické znaky svojho domova</p> <p>rodinné rituály, náboženské rituály, rituály vekových skupín, školské a triedne rituály</p> <p>subkultúry</p> <p><i>pozn.: možnosť prepojiť s tematickým celkom: podnety moderného a súčasného výtvarného umenia – performancia, happennig</i></p>

Synestetické podnety

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 8. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <p>✓ výtvarne interpretovať hmatové pocity.</p>	<p>hmatové pocity</p> <p>vnímanie kvality povrchu: teplo – chlad, hladkosť – drsnosť, vlhkosť – suchosť, mäkkosť – tvrdosť, slizkosť...</p> <p>vnímanie tvaru: hranatý – zaoblený, tupý – ostrý, jednoduchý – zložitý...</p> <p>vnímanie váhy, veľkosti, dotyku, bolesti, pohybu...</p> <p>vyjadrenie hmatového pocitu (performačné, farebné, tvarové, prostredníctvom symbolu, motívu alebo subjektívne abstraktného zobrazenia)</p>

Podnety poznávania sveta

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 8. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <p>✓ nachádzať analógie medzi matematikou a výtvarným vyjadrovaním, kompozíciou.</p>	<p>výtvarné vyjadrenie matematických úkonov (sčítanie, odčítanie, násobenie delenie...), náhrada čísel tvarmi, farbami, grafickými prvkami, zobrazeniami motívov</p> <p>variácie, kombinácie, transformácie, rady a série vybraných prvkov plynulé a pretržité, rastúce a klesajúce ...</p>

Výtvarné vyjadrovacie prostriedky

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 9. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <p>✓ kombinovať rôzne vybrané štýly výtvarného vyjadrovania v jednom obraze.</p>	<p>konfrontácia rôznych štýlov moderného alebo predmoderného umenia (obraz maľovaný rôznymi štýlmi a rukopismi zvolenými podľa ukážok)</p> <p>vybrané „- izmy“ moderného umenia</p> <p>maľba vybraných predmoderných slohov</p> <p>výber, kombinácia, syntéza, komponovanie a porovnanie formálnych a výrazových vlastností rôznych štýlov</p>

Možnosti zobrazovania videného sveta

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 9. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <p>✓ výtvarne rekonštruovať časť neúplného obrazu.</p>	<p>doplnenie časti reprodukcie (fotografie) kresbou (maľbou)</p> <p>dôraz na približné napodobenie štýlu, výrazu a proporcií v doplnenej časti</p> <p>„rekonštrukcia“ – tónovanie plastickej (reštaurovanie chýbajúcej časti)</p>

Podnety moderného a súčasného výtvarného umenia

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 9. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ vyjadriť (nahradia, parafrázujú) podstatné prvky svojho obrazu (výtvarného diela) slovami (textom).	konceptuálne umenie nahradenie obrazu (predstavy) slovným výrazom, vystihujúcim jej podstatné prvky, alebo: parafráza (interpretácia) zvoleného konceptuálneho diela; text vyjadrujúci v jednoduchej forme podstatu „zobrazenej“ skutočnosti; slovo ako náhrada obrazu (sochy, akcie...) text a písmo vo výtvarnom umení, konceptuálny text, obraz z písma, textu -lettrismus text umiestnený v konkrétnom prostredí (kontexte), na objekte, alebo na časti obrazu

Výtvarné činnosti inšpirované dejinami umenia

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 9. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ rozpoznať typické znaky secesného umenia a architektúry, ✓ rozlíšiť typické prvky rôznych umeleckých slohov – ich súvislosti a rozdiely.	secesné umenie (secesné maliarstvo, grafika, architektúra, odievanie, dizajn, šperk ...) výtvarné reakcie žiakov na vybraný secesný artefakt, využitie organického ornamentu

Škola v galérii

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 9. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ diskutovať o súčasných výtvarných dielach (o výstave, dizajne, architektúre, filme).	komentovanie rôznych (vybraných) druhov médií, žánrov, štýlov, období a rôznych autorských prístupov v rámci jedného média, žánru, obdobia (podľa diel v galérii, virtuálnej galérii alebo podľa reprodukcii) knihy o modernom umení/dizajne/architektúre časopisy o súčasnom umení <i>pozn.: možnosť prepojenia s tematickým celkom: výtvarné vyjadrovacie prostriedky</i>

Podnety architektúry

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 9. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ vytvoriť jednoduchý model architektúry podľa svojho návrhu.	návrh a model vybraného typu architektúry (budovy, urbanizmu, krajinskej architektúry...) práca architekta – tvorba architektonického návrhu

Podnety fotografie

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 9. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ upraviť fotografiu v počítači.	digitálna postprodukcia fotografie montáže, filtre, zmeny farebnosti, proporcií; výber časti obrazu, fotomontáž. digitálnej fotografie <i>pozn.: prepojenie s tematickým celkom: elektronické médiá</i>

Podnety videa a filmu

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 9. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ poznať hlavné fázy procesu vzniku audiovizuálneho diela.	krátky príbeh – video (klip) film a videoumenie hra na „filmový štáb“ – rôzne úlohy pri príprave a realizácii filmu <i>pozn.: prepojenie s tematickým celkom: elektronické médiá</i>

Elektronické médiá

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 9. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ upraviť videoklip v počítači.	postprodukcia obrazovej a zvukovej časti videoklipu, fotografie prenos dát (z kamery, fotoaparátu alebo mobilného telefónu do počítača) uloženie dát, videoformát výber, úpravy, strihanie a spájanie zvuku a obrazu prezentácia videoklipu <i>poz.: prepojenie s tematickými celkami: podnety fotografie a podnety videa</i>

Podnety dizajnu

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 9. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ uplatniť výtvarné kritériá pri úprave svojho zovňajšku.	telový dizajn – úprava tváre (make up), účesu, očí, nechtov; optické korekcie tvaru a výrazu tváre, líčenie kaderníctvo, maskovanie, líčenie, kamufláž (televízne, divadelné, fantastické, historické...) experimentovanie so svojim zovňajškom body art <i>pozn.: možnosť prepojiť s tematickými celkami: možnosti zobrazovania viditeľného sveta a podnety fotografie</i>

Tradície a podnety remesiel

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 9. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ poznať najdôležitejšie tradičné (ľudové) remeslá.	tradičné (ľudové, historické) remeslá (techniky a výrobky) výtvarná interpretácia vybranej tradičnej techniky

Synestetické podnety

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 9. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ rozpoznať vzťahy, podobnosti a rozdielnosti medzi hudobným a výtvarným umením.	výrazne odlišné hudobné formy (napríklad: symfónia, sonáta, fuga, ária...) vyjadrenie vizuálnych analógií prostredníctvom výtvarných prostriedkov

Podnety poznávania sveta

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 9. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ rozpoznať vizuálno-estetické hodnoty v procesoch v prírode, ✓ výtvarne interpretovať vybraný proces.	výtvarné vyjadrenie alebo využitie vybraných fyzikálnych / chemických / biologických procesov dielo (objekt, obraz), ktoré využíva výtvarné vlastnosti fyzikálneho / chemického / biologického / procesu alebo zobrazuje samotný proces - procesuálne umenie

4. Stratégia vyučovania

Metódy:

motivačné - motivačný rozhovor, motivačnú demonštráciu, motivácia príkladom
expozičné metódy - rozprávanie, výklad, vysvetľovanie, prednáška
aktivizujúce metódy – samostatná práca, práca vo dvojiciach, tímová práca
práca s knihou, textom - opis umeleckého diela
využívanie komunikačnej techniky
experimentovanie - práca s výtvarným materiálom

5. Prierezové témy

Osobnostný a sociálny rozvoj

Cieľom uplatňovania tejto prierezovej témy je prispieť k tomu, aby žiak:

- porozumel sebe a iným;
- nadobudol základné prezentačné zručnosti osvojené na základe postupného spoznania svojich predpokladov a uplatňoval ich pri prezentácii seba a svojej práce;
- získal a uplatňoval základné sociálne zručnosti pre optimálne riešenie rôznych situácií;

Výchova k manželstvu a rodičovstvu

Cieľom uplatňovania tejto prierezovej témy je prispieť k tomu, aby (si) žiak:

- vývin jeho osobnosti v súčasnosti i v budúcnosti;
- získal základné predpoklady pre zodpovedné rozhodnutia v oblasti partnerských vzťahov, manželstva a rodičovstva;
- osvojil zásady bezpečného správania a porozumel rizikám v oblasti sexuality;

Environmentálna výchova

Cieľom uplatňovania tejto prierezovej témy je prispieť k tomu, aby žiak:

- rešpektoval základné pravidlá pre správanie sa v prírode s ohľadom na organizmy a ich životné prostredie;
- poznal možnosti smerujúce k ochrane a zlepšeniu životného prostredia, podieľal sa na aktivitách (školy) smerujúcich k ochrane a zlepšovaniu životného prostredia širšieho okolia (školy, obce...);

Mediálna výchova

Cieľom uplatňovania tejto prierezovej témy je prispieť k tomu, aby (si) žiak:

- uvedomil význam a vplyv médií vo svojom živote a v spoločnosti;
- nadobudol základné technické zručnosti potrebné pre používanie médií a médiá využíval zmysluplne;
- pochopil a rozlíšil pozitíva a negatíva využívania, vplyvu médií a ich produktov;

Multikultúrna výchova

Cieľom uplatňovania tejto prierezovej témy je prispieť k tomu, aby žiak:

- rešpektoval prirodzenú rozmanitosť spoločnosti;
- spoznal rozličné tradičné aj nové kultúry a subkultúry;

Ochrana života a zdravia

Cieľom uplatňovania tejto prierezovej témy je prispieť k tomu, aby žiak:

- rozpoznal nebezpečné situácie ohrozujúce život a zdravie;
- osvojil si praktické zručnosti v sebaochrane;

6. Učebné zdroje

- reprodukcie diel výtvarných umelcov školské a v odborných publikáciách
- internetové stránky zamerané na výtvarné umenie
- filmové, hudobné a literárne ukážky
- kultúrne inštitúcie prezentujúce diela výtvarných umelcov
- výtvarná tvorba žiakov
- prírodné objekty
- José Pijoan - Dejiny umenia
- Ondrej Bartko - Farba a jej použitie
- M. C. Prete, A. Capaldo - Tvorivosť, tvar, farba
- A. Macko – Výtvarné techniky I. a II.
- P. Michalides – Úžitkové umenie a dekoratívna tvorba

7. Hodnotenie predmetu

Na základe dohody pedagógov v rámci predmetovej komisie sa na predmete výtvarná výchova hodnotí nielen výsledok práce, ale aj celý proces výtvarnej činnosti, konkrétne prejavovaná aktivita a úsilie žiaka. Nie je nutné známkovať každú prácu a každý výkon žiaka, záleží na voľbe učiteľa. Učiteľ má brať ohľad na to, že výtvarný prejav súvisí s fantáziou, seba projekciou, záujmami a intímnym svetom žiaka a že toto hľadisko sa bude prejavovať aj v jeho riešení výtvarných úloh. Preto sa musí vyvarovať paušálnych súdov, ktoré by sa mohli necitlivo dotknúť žiaka. Uprednostňuje osobný, diferencovaný prístup.

Na kontrolu a hodnotenie žiakov sa odporúčajú postupy na zabezpečenie korektného a objektívneho hodnotenia podľa Metodických pokynov MŠ na hodnotenie a klasifikáciu. Učiteľ u žiaka hodnotí primerane veku:

- aktivita, tvorivosť,
- priebeh vytvárania postojov, prístup, cieľavedomosť riešení, záujem o činnosti,
- schopnosť spolupracovať
- priebeh získavania zručností v práci s nástrojmi
- priebeh získavania vedomostí, znalosť materiálov, techník
- pochopenie výtvarného diela a schopnosť interpretovať ho
- projekty – schopnosť realizácie výsledného artefaktu.